

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในกรณีนี้เป็นการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ทั้งนี้ โครงการวิจัย “การพัฒนาระบบการเรียนรู้ของนักเรียนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วัด และโรงเรียน ของโรงเรียนวัดแจ้ง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง” ที่จัดขึ้นในโรงเรียนเป็นการนำกระบวนการวิจัยเข้าไปใช้เป็นเครื่องมือในการปรับเปลี่ยนวิธีเรียน ปรับเปลี่ยนวิธีการสอน ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ ให้เด็กสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เกิดทักษะการคิด การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การแก้ปัญหา อีกทั้งเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งนักเรียน ครู ผู้บริหาร ชุมชน ผู้นำท้องถิ่น โดยเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน ให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น โดยการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการลงมือปฏิบัติ ผ่านการศึกษา เรื่อง พงศาวดารพหลิน เล่าขานตำนานวัดแจ้ง ตำนานบ้านหลังสุดท้าย เรือพระเรือแห่งศรัทธาชุมชน และ เรื่องสารสนเทศการจัดการข้อมูลสารสนเทศและประชาสัมพันธ์โรงเรียน สำหรับที่จะใช้ประโยชน์เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการเรียนรู้ต่อไป ซึ่งผลการนำเสนอสามารถสรุปเป็นสาระสำคัญได้ดังนี้

ผลการทำกิจกรรมในโครงการ

ผลจากการจัดกิจกรรมตามโครงการพัฒนาระบบการเรียนรู้ของนักเรียนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วัด และโรงเรียน

ผู้เรียน นักเรียนสนใจในการทำกิจกรรมทุกกิจกรรม รู้จักสืบค้นข้อมูลอย่างเป็นขั้นตอน สามารถปฏิบัติตนเป็นผู้นำ ผู้ตาม ได้ตามระบอบประชาธิปไตย มีเหตุมีผลในการตัดสินใจ มีกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการเขียน การอ่าน การคิดวิเคราะห์ ซึ่งผลที่ผู้เรียนได้รับจากโครงการนี้ ช่วยส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นเป็นลำดับ ทั้งทางทฤษฎี และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จากพฤติกรรมดังกล่าวส่งผลให้ช่วยลดภาระงานของครูในโรงเรียนได้มาก เนื่องจากผู้เรียนเข้าใจขั้นตอนการทำงาน และนำเอาทักษะกระบวนการไปประยุกต์ใช้กับทุกกิจกรรม

ชุมชน สำหรับในส่วนของชุมชนวัดแจ้ง จากการดำเนินงานตามโครงการ ผู้ปกครอง นักเรียน คณะสงฆ์ คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนวัดแจ้ง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สถานีนอามัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตรัง เขต 1 และองค์กรเอกชนในชุมชน เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรม และมีส่วนช่วยเหลือกิจกรรมในด้านต่างๆ เช่น ยานพาหนะ อาหารว่าง การติดต่อ

ประสานงาน ในการนำนักเรียนไปศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมจากสถานที่ต่างๆ จากบุคคลภายในเขตชุมชนที่เป็นผู้รู้ถึงวัฒนธรรม ประเพณีปฏิบัติแต่ครั้งก่อนมา ในส่วนของการประชาสัมพันธ์ข่าวสารการทำกิจกรรม และการได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจาก สกว. โดย นายสมชาย หาดเต็น (ดีเจแก้ว) 92.75 FM ซึ่งมีเสียงสะท้อนกลับจากชุมชนในทิศทางที่ดี

ปัญหาที่พบจากการทำกิจกรรมตามโครงการ

ในการดำเนินกิจกรรมตามโครงการดังกล่าวของโรงเรียน ก็ยังประสบปัญหาจากการดำเนินงาน เนื่องจากเดิม ครู ที่มีจำนวนน้อยและต้องรับผิดชอบงานสอน 1 คน ต่อ 2 ห้องเรียน ยังก่อกวนภาระงานในหน้าที่รับผิดชอบจากหน่วยงานบังคับบัญชา งานนโยบายเร่งรัดคุณภาพการศึกษา สภาพ ดิน ฟ้า อากาศที่ไม่เอื้ออำนวย และระยะเวลาที่ไม่ต่อเนื่องในการทำกิจกรรมของนักเรียน ทำให้การจัดกิจกรรม บางครั้งไม่ได้เต็มรูปแบบและกระบวนการที่วางไว้

แนวทางในการดำเนินงานครั้งต่อไป

ในส่วนนี้ มีแนวคิดว่าจะทำอย่างไรให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปได้อย่างครบตามกระบวนการ ทำได้อย่างต่อเนื่อง และเกิดประสิทธิภาพของงานในโครงการมากที่สุด จึงเห็นควรให้ นางสาวชนิษฐา จุลบล ผู้ประสานงานสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยท้องถิ่น เขตจังหวัดตรัง และนางสาว จิระนันท์ สัจจะอักษรศรี ผู้ช่วยผู้ประสานงาน ได้เข้ามาช่วยเหลือการจัดกิจกรรมตามโครงการดังกล่าว อีกส่วนหนึ่ง และปรับเปลี่ยนการทำกิจกรรมการลงพื้นที่ของนักวิจัยน้อยเป็นการเชิญผู้รู้มาให้ความรู้ และแลกเปลี่ยนข้อมูลที่โรงเรียนเพื่อลดอุปสรรคที่เกิดจากสภาพดิน ฟ้า อากาศ อีกทั้งจะเพิ่มระยะเวลา ทำกิจกรรมให้เกิดความต่อเนื่องเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การดำเนินกิจกรรมตามโครงการ

กิจกรรมตามโครงการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วัด และโรงเรียน ได้จัดการดำเนินกิจกรรมวิจัยดังนี้

ระดับชั้นอนุบาล 1-2 และ ประถมศึกษาปีที่ 1 – 2 เรื่อง พฤษภาเพลิน

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3- 4 เรื่อง เล่าขานตำนานวัดแจ้ง

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง สุสานตำนานบ้านหลังสุดท้าย (สุสานวัดแจ้ง)

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง เรือพระเรือแห่งศรัทธาชุมชน

และโครงการสารสนเทศการจัดการข้อมูลสารสนเทศและประชาสัมพันธ์โรงเรียน